

Klagenemnda for krav om kompensasjon og billighetserstatning
for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i
internasjonale operasjoner

Unntatt off., jf. offl § 13.1 jf. fvl § 13.1

VEDTAK

Klagesak nr.: 4/2013

Klager: [REDACTED]

Klagers prosessfullmektig: Advokat Else-Marie Merckoll

Klagen gjelder: Forskrift 2004-12-02 nr 1563 om
billighetserstatning og forskrift 2009-12-22 nr.
1768 om særskilt kompensasjonsordning.

Beslutningsdato: 18. juni 2013

I behandlingen har deltatt: Anne Stine Eger Mollestad
Eva Klepsland Drageset
Odd Helge Olsen
Trond Jørgensen

Konklusjon: Klagen tas ikke til følge.

***

1. Sammendrag av saksgangen

Klagen gjelder krav etter forskrift 2004-12-02 nr 1563 om billighetserstatning og forskrift 2009-12-22 nr. 1768 om særskilt kompensasjonsordning for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i internasjonale operasjoner (kompensasjonsforskriften).

[REDAKERT], født [REDAKERT], fulgte sin ektefelle [REDAKERT] til [REDAKERT] og [REDAKERT] da han utførte [REDAKERT] der i [REDAKERT]. Ved brev av 20. juni 2012 ble det fremsatt krav om kompensasjon for senskader etter [REDAKERT].

I vedtak av 30. november 2012 ble krav om kompensasjon etter begge forskriftene avslått av SPK. Begrunnelsen for vedtaket er at klager faller utenfor virkeområdet for kompensasjonsordningene.

Skadelidtes advokat møtte alene for nemnda og gjorde rede for sitt syn på saken. Det ble fremholdt at det ikke kan legges avgjørende vekt på at klager ikke hadde et formelt ansettelsesforhold, da hun i realiteten fungerte som sykepleier for Forsvaret i en militær situasjon. Videre ble det anført at formålet bak erstatningsordningene tilsier at ektefeller som er utstasjonert sammen med sine ektefeller også må være omfattet av ordningene når skaden skyldes deltakelse i internasjonale operasjoner. Det ble i tillegg fastholdt at klager ble oppfordret av Forsvaret om å følge sin mann som deltager i internasjonale operasjoner, slik at staten er nærmest til å bære risikoen.

2. Nemndas vurdering

Det sentrale spørsmålet i saken er om klager er omfattet av virkeområdet for forskriftene. Forskrift om billighetserstatning «*gjelder for personell som har tjenestegjort i en internasjonal operasjon*», jf. forskriften § 2 første ledd.

Formålet med ordningen fremgår av forskriften § 1, «*yte økonomisk støtte til personer som får psykiske belastningsskader som følge av tjenestegjøring i internasjonale operasjoner*».

Billighetserstatningsforskriften ble fastsatt av Forsvarsdepartementet 2. desember 2004 med hjemmel i Stortingets årlige budsjettvedtak, jf. St.prp.nr.1 (2004-2005), hvorfra det hitsettes følgende fra kap. 1725:

«*Man har i Forsvaret erfart at en del soldater som tjenestegjør i internasjonale operasjoner påføres psykiske skader som ikke fanges opp av dagens erstatningsrettslige regelverk. For å avhjelpe dette har man funnet det riktig å utarbeide en forskrift som yter en økonomisk kompensasjon til denne gruppen*».

Det er således ikke noe som indikerer at forskriften var tiltenkt en videre krets, enn det som følger av ordlyden.

Forskrift om særskilt kompensasjonsordning «*gjelder for militært personell som har tjenestegjort i en internasjonal operasjon*», jf. forskriften § 2 første ledd. Formålet med kompensasjonsforskriften er å gi økonomisk kompensasjon til tilsatt og tidligere tilsatt militært personell i Forsvarsdepartementet med underliggende etater, som har pådratt seg en psykisk belastningsskade som følge av tjenestegjøring i en internasjonal operasjon, jf. forskriften § 1.

Av tolkningsnotat fra Forsvarsdepartementet av 22. november 2010 fremgår det at forskriften gjelder for «*militært personell som har pådratt seg en varig psykisk belastningsskade som følge av*

tjenestegjøring i internasjonale operasjoner». Det er ikke åpnet for at forskriften også omfatter sivilt personell. Det er videre ikke åpnet for at andre enn personell med et tilsetningsforhold i forsvaret og som tjenestegjør i en internasjonal operasjon er omfattet.

Nemnda betviler ikke klagers dramatiske opplevelser under kjøreturen fra [REDACTED] til [REDACTED] i [REDACTED], men ytelse etter begge forskriftene forutsetter at man har hatt et tilsetningsforhold som innebærer tjeneste i internasjonal operasjon. Det faktum at klager på eget initiativ utførte førstehjelp under en dramatisk situasjon, danner ikke grunnlag for et slikt tilsetningsforhold. Da klager ikke har hatt et ansettelsesforhold i Forsvaret, er hun ikke omfattet av de nevnte forskrifter. Formålet med ordningene er å tydeliggjøre Forsvarets ansvar for veteraner. Ordningen skal sikre at norske kvinner og menn som sendes ut i tjeneste for internasjonal fred og sikkerhet skal kunne føle seg trygge på at de får nødvendig oppfølging før, under og etter endt oppdrag, og at de har et vern som fanger opp skader tjenesten har påført dem. Å utvide ordningen til å omfatte personer som har tilknytning til ansatte som utfører tjeneste i internasjonal operasjon, krever særskilt regulering og kan etter nemndas syn ikke tolkes inn i gjeldende regelverk. Ordlyden fremstår etter nemndas syn klar og utvetydig og danner ikke rettslig grunnlag for noen utvidelse av personkretsen. Konsekvensene av en slik utvidet fortolkning til også å gjelde familiemedlemmer, vil kunne ha vidtrekkende konsekvenser og krever derfor særskilt hjemmel. Krav om erstatning etter forskriften tas ikke til følge.

Det er fremsatt krav om dekning av utgifter til juridisk bistand for klageomgangen. I henhold til forskrift av 24. juni 2011 om klagenemnda § 13, dekkes rimelige og nødvendige utgifter til juridisk bistand i anledning klagebehandlingen i den utstrekning skadelidte kan dokumentere psykisk belastningslidelse og tjeneste i internasjonal operasjon. Forutsetning for dekning av utgifter til juridisk bistand er at man er omfattet av forskriften gjennom tjenestegjøring. Tilsvarende gjelder for utgifter til juridisk bistand under kompensasjonsforskriften § 10. Kravet tas derfor ikke til følge.

3. Konklusjon

Klagen tas ikke til følge. Kostnader ved juridisk bistand for klageomgangen dekkes ikke.

Vedtaket er enstemmig.

***

Bergen, 16. august 2013

Eva Klepsland Drageset
Klagenemndas medlem